

Sygn. akt I CSK 130/16

POSTANOWIENIE

Dnia 15 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z wniosku H. W. i G. W.

przy uczestnictwie M. B.

o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 15 listopada 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców

od postanowienia Sądu Okręgowego w W.

z dnia 21 sierpnia 2015 r., sygn. akt IV Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 24 października 2013 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił apelację wnioskodawców od postanowienia Sądu pierwszej instancji oddalającego wniosek H. W. i G. W. o stwierdzenie, że nabyli oni przez zasiedzenie z dniem 31 sierpnia 1981 r. własność określonej części nieruchomości opisanej we wniosku.

Sądy obu instancji uznały, że objęcie przez wnioskodawców przedmiotowej nieruchomości w posiadanie samoistne nastąpiło w 1984 r., gdy postavili oni nowe trwałe ogrodzenie tej części nieruchomości, Wcześniejsze czynności w postaci odgrodzienia rowu torfowego od strony posiadanej działki były tylko zabiegiem technicznym wykonanym w celu ochrony zwierząt hodowlanych, a nie przejawem woli wykazania władztwa nad nieruchomością. Objęcie w posiadanie samoistne nastąpiło w złej wierze, bowiem wnioskodawcy musieli się liczyć z możliwością naruszenia cudzych praw. Trzydziestoletni termin zasiedzenia upłynąłby zatem w dniu 1 stycznia 2014 r., jednak bieg terminu został przerwany w wyniku wytoczenia przez właściciela powództwa windykacyjnego w dniu 25 lutego 2013 r.

W skardze kasacyjnej wnioskodawcy jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazali przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

W ramach pierwszej przesłanki sformułowali kilka pytań dotyczących związania sądu domniemaniami prawnymi i stosunku tych domniemań do domniemań faktycznych, w tym kwestii związania domniemaniami prawnymi, możliwości obalenia domniemania prawnego domniemaniem faktycznym i interpretacji pojęcia „obalenie” domniemania prawnego, użytego w art. 234 k.p.c.

Uzasadniając drugą przesłankę przedsądu wskazali na potrzebę wykładni art. 172 § 1 i 2 k.c. w kwestii, „czy nabycie (części) gruntu przez daną osobę (zasiadującą tę część gruntu) wskutek czynności innych osób (np. wyznaczenie granicy przez inne osoby) jako nabycie posiadania wskutek działania innych osób powinno być oceniane jako nabycie w dobrej czy w złej wierze?”

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. powinien przedstawić występujące w sprawie zagadnienie prawne przez jego odpowiednie sformułowanie jako abstrakcyjnego pytania dotyczącego określonego problemu prawnego, wskazać przepis prawa, na tle którego powstało, przedstawić kontrowersje i rozbieżne oceny prawne, jakie zagadnienie to wywołuje oraz wykazać, że mają one poważny charakter, a mimo to nie doczekały się zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, które jest konieczne nie tylko do prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy, lecz także dla rozwoju judykatury (porównaj między innymi postanowienia z dnia 10 maja 2001 r. II CZ 35/01, OSNC 2002/1/11, z dnia 7 czerwca 2005 r. V CSK 3/05 i z dnia 13 lipca 2007r. III CSK 180/07, nie publ.).

Natomiast powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia jej koniecznego zakresu, przedstawienia w pogłębionym wywodzie prawnym wątpliwości interpretacyjnych jakie przepis ten budzi i wykazania, że mają one poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy w celu prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy i ujednolicenia orzecznictwa sądowego lub przedstawienia rozbieżnych orzeczeń sądowych zapadłych w wyniku dokonania różnej wykładni tego przepisu (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r. II CZ 102/02, z dnia 28 marca 2007 r. II CSK 84/07 i z dnia 12 grudnia 2008 r. II PK 220/08, nie publ.).

Skarżący nie wykazali występowania w sprawie tak rozumianych przesłanek przedsądu.

Przede wszystkim pominęli, że Sąd Najwyższy wypowiedział się już w kwestiach przedstawionych przez nich jako istotne zagadnienia prawne, w szczególności w postanowieniu z dnia 9 stycznia 2014 r. V CSK 87/13 (nie publ.) i w wyroku z dnia 20 kwietnia 1994 r. I CRN 44/94 (OSNC 1994/12/245), w którym stwierdził, że domniemanie prawne wzruszalne, stosownie do art. 234 k.p.c., stanowi normatywnie wprowadzony nakaz wyciągnięcia z określonych faktów (podstawy domniemania) konkretnych wniosków, także stanowiących fakty (fakty

domniemywane). Zmienia ono ogólną zasadę rozkładu ciężaru dowodu, przerzucając go na drugą stronę, jeżeli dowodzenie faktu (podstawy domniemania) byłoby zbyt utrudnione lub niemożliwe dla strony, a dowodzenie faktu przeciwnego wynika z okoliczności znanych drugiej stronie. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęte też zostało stanowisko, że do obalenia domniemania może dojść również w wyniku dopuszczenia dowodów zgłoszonych przez stronę lub przez sąd z urzędu a także w wyniku oceny wszystkich dowodów zebranych w sprawie i to niezależnie od tego, która ze stron domagała się przeprowadzenia dowodu; nie jest również wyłączone stosowanie domniemań faktycznych, jeżeli są do tego podstawy (porównaj między innymi postanowienia z dnia 20 kwietnia 1994 r., I CRN 44/94, OSNC 1994/12/245, z dnia 10 października 1997 r., II CKN 378/97, OSP 1998/6/111 i z dnia 7 października 2010 r., IV CSK 152/10, nie publ.). W świetle tych wypowiedzi Sądu Najwyższego brak podstaw do uznania, że kwestie przedstawione przez skarżących stanowią istotne zagadnienia prawne, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Powołując się na drugą przesłankę przedsądu wnioskodawcy nie przedstawili pogłębionego wyводу prawnego wskazującego na poważne wątpliwości interpretacyjne art. 172 § 1 i 2 k.c. we wskazanym przez nich zakresie ani analizy powołanych orzeczeń sądowych pod kątem dokonanej w nich wykładni tego przepisu, jak również nie wykazali, że wykładnia ta jest rozbieżna i prowadzi do wydawania różnych orzeczeń w takich samych stanach faktycznych i prawnych. Nie wskazali też jakie znaczenie dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy mają przedstawione przez nich wątpliwości interpretacyjne i zagadnienia prawne.

Biorąc wszystko to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu.